

Belgie

Po studeném a vlhkém začátku dubna bylo zájmové období suché s průměrnými denními teplotami blízcími se průměru. Mrazy byly vzácné. První polovina května byla teplejší než obvykle. Nejvyšší teploty dosáhly 15. května až 28 °C. Úrovně slunečního svitu byly nadprůměrné. Celkově byly teploty a přebytek radiace příznivé pro ozimy. Na většině území je vývoj listové plochy a akumulace biomasy nadprůměrný. Vývoj plodin mírně pokročil; ozimá pšenice se blíží ke konci vegetativního růstu. Obsah vody v půdě je však pro tuto roční dobu výjimečně nízký. V oblastech s písčitymi půdami a nízkou hladinou podzemní vody již začal vodní stres omezovat růst. Byla zavedena omezení používání vody pro zavlažování. Prognózy výnosů ozimých plodin se drží v blízkosti historických trendů. Vysoké (dokonce i velmi vysoké) výnosy jsou stále možné, ale v nadcházejících 7 až 10 dnech by bylo zapotřebí vydatných srážek, aby se udržel růst a zabránilo se negativním dopadům v období fáze kvetení. Povětrnostní podmínky byly příznivé i pro výsev letních plodin, který je prakticky dokončen. Mnoho zemědělců použilo zavlažování pro přípravu setového lůžka a pro usnadnění klíčení a vzházení. Prognózy výnosů pro letní plodiny stále odpovídají historickým trendům.

Bělorusko

Zájmové období bylo charakteristické chladnějšími podmínkami. Mrazy byly časté až do první květnové dekády. Teplotní minima jen zřídka klesla pod -3 °C. Dubnové úhrny srážek byly výrazně nadprůměrné na většině území země a byly obzvláště vysoké v Minsku, Gomelu a Mogilevu, kde kumulativní srážky přesáhly průměr o 150 % a dokonce i o 200 %. V důsledku toho byly půdy v mnoha regionech příliš vlhké. Pouze ve Vitebské oblasti se dubnové srážky pohybovaly kolem průměru. Naproti tomu první polovina května byla na většině území charakterizována srážkami výrazně (< 50 %) pod průměrem. Kumulativní globální radiace byla pod normálem. Kvůli chladnějším podmínkám se vyskytuje zpoždění ve vývoji a akumulaci biomasy ozimé pšenice. Ozimé obiloviny však v současnosti nepanují žádné větší obavy. Časté mrazy a nadměrné dubnové deště zhoršovaly setí, klíčení i vzházení jarních plodin. Agrometeorologické podmínky se ke konci zájmového období zlepšily. Prognóza výnosů odpovídá historickým trendům.

Bosna a Hercegovina

Data nejsou dostupná.

Bulharsko

Teploty byly v souladu se sezónními hodnotami s průměrnými denními teplotami oscilujícími ± 2 °C kolem průměru. Chladnější dny byly zaznamenány až ve druhé dubnové dekádě, kdy teplotní maxima klesla na 6 °C, bez výraznějších obav o vývoj plodin. Po suchém začátku jara se v druhé dubnové dekádě vyskytlo několik dní s intenzivními srážkami, které vedly k průměrným úhrnům srážek. Od té doby je však pozorován celorepublikový deficit srážek. V první polovině května stále přetrvávalo sucho. Celkově bylo od 20. dubna zaznamenáno méně než 10 mm srážek ve srovnání s 50 mm nashromážděnými v předchozím období. Navzdory teplému počasí zůstává fenologický vývoj plodin opožděn. Nedostatek srážek vedl k podprůměrné akumulaci biomasy. Dešťové srážky jsou naléhavě potřebné k podpoře adekvátního růstu ozimých plodin, protože hladina půdní vody rychle klesá. V důsledku toho byly prognózy výnosů ozimých obilovin revidovány mírně dolů, ale zůstávají v souladu s 5letým průměrem (avšak výrazně pod loňskými úrovněmi). Vlhké podmínky kolem poloviny dubna ztížily polní operace a zpomalily setí jarních a letních plodin, která se nyní blíží ke konci. Prognózy výnosů letních plodin vycházejí z historických trendů.

Černá Hora

Data nejsou dostupná.

Česká republika

V dubnu se teploty dynamicky měnily z podprůměrných na nadprůměrné, ale obecně byl měsíc chladnější než obvykle. V první polovině dubna se často vyskytovaly mrazy, pod -3 °C však minimální teploty klesaly pouze v chladném období na začátku měsíce. Po chladnějším začátku května teploty postupně stoupaly k nadprůměrným hodnotám. Na konci zájmového období dosáhla teplotní maxima 28 °C. Srážkové úhrny zůstaly podprůměrné na většině území, zejména v jihovýchodních a středních regionech (např. Středočeský kraj). Rozvoj a akumulace biomasy ozimých a jarních plodin, opožděné po studeném začátku vegetačního období, se od začátku května znovu zrychlily s vyššími teplotami a na konci zájmového období dosáhly přibližně sezónních průměrů. Oteplení v květnu navíc podpořilo brzký rozvoj jarních plodin a letních plodin. Prognózy výnosů pro ozimy jsou blízko 5letého průměru. V následujících týdnech by však bylo zapotřebí dostatečných srážek.

Dánsko

S výjimkou teplého období druhé dubnové dekády byly teploty podprůměrné. V první polovině dubna byly zaznamenávány noční mrazy. Významnější srážky byly pozorovány pouze v prvních 2 dubnových týdnech a po zbytek období téměř chyběly. Úrovně radiace se blížily průměru. Navzdory suchým podmínkám jsou ozimé plodiny v dobrém stavu, protože poptávka po vodě pro plodiny byla zmírněna relativně nízkými teplotami. Prognóza výnosů je stále pozitivní, ale snížený obsah půdní vlhkosti negativně ovlivní potenciál při absenci výraznějších srážek v následujících týdnech. Pokud by deficit dešťů pokračoval, jarní ječmen s kořenovým systémem, který ještě není hluboký a dobře vyvinutý, může být zasažen dříve než ozimé plodiny. Příznivým efektem malých srážkových úhrnů byl omezený rozvoj škůdců a chorob. V současné době probíhá setí kukuřice a cukrové řepy. Sucho negativně ovlivňuje vzházení. Prognózy výnosů ozimých plodin byly revidovány směrem dolů, ale zůstávají blízko nebo nad historickým trendem a 5letým průměrem.

Francie

Zájmové období by se dalo označit jako suché. V porovnání s dlouhodobým průměrem napadlo na většině území pouze 70 % až 20 % srážkových úhrnů. Teploty byly nadprůměrné, hlavně od poloviny května. Počátkem května byly ozimy v dobré kondici. Nyní jsou již patrné dopady suchých podmínek, zejména u ozimých obilnin, které jsou ve fázi květu a v menší míře u řepky. Suchem nejvíce postiženými regiony jsou Poitou-Charente a Centre-Val-de-Loire. Výsev letních plodin je u konce. Trvale suché a horké podmínky by však mohly ovlivnit vegetativní růst a vzházení, a to hlavně na severozápadě, kde se selo později. Nízká úroveň srážkových úhrnů může lokálně penalizovat zavlažování. Prognózy výnosů byly pro ozimy revidovány směrem dolů, letní a jarní plodiny zatím odpovídají historickým trendům.

Chorvatsko

Dubnové teploty byly podprůměrné. Začátkem května se zvýšily. Po velmi suchém březnu se srážky během dubna většinou vrátily k průměrným hodnotám, zatímco první květnové týdny napadlo jen omezené množství úhrnů, v severovýchodním Chorvatsku dokonce méně než 5 mm. Kumulované srážky zůstaly mírně pod průměrem pro Jaderské Chorvatsko. Srážkový deficit byl výraznější v kontinentálním Chorvatsku. Globální radiace se blížila průměru. Celkově ozimé plodiny dokončují vegetativní vývoj v poměrně dobrých podmínkách. Nyní se jejich vývoj blíží fenofázi kvetení. Díky dubnovým srážkám se podařil výsev a první vývoj jarních obilovin. Ke konci zájmového období se půdní vlhkost ještě nejvíce jako limitující faktor pro růst plodin. Pokud však bude omezený přísun vody přetrvávat, zejména v severovýchodním Chorvatsku, může nedostatek vláhy ovlivnit tvorbu výnosu v nadcházejících týdnech, protože ozimé plodiny brzy vstoupí do své reprodukční fáze. Prognóza zůstává blízko nebo mírně nad 5letým průměrem.

Itálie

Ozimé plodiny zachránily dešťové srážky, které napadly ve fázi kvetení. I navzdory tomu stále přetrvávají obavy o ozimé plodiny kvůli předpovídaným vysokým teplotám. Pokud by se tyto prognózy naplnily, mohlo by to zmařit nedávné oživení a vést k teplotnímu stresu a poklesu výnosů. Sezóna letních plodin začala dobře, i když obavy o dostupnost vody pro zavlažování v nadcházejících týdnech jsou vážné. Dubnové a květnové srážky zmírnily sucho v severní Itálii. Před začátkem května napadlo 60 mm srážek, což byl hlavní moment pro udržení výnosového potenciálu. V severovýchodních oblastech byly srážky o něco častější a vydatnější, tím pádem měly na ozimé plodiny ještě příznivější účinky. Výsev kukuřice byl dokončen. Ve všech severních oblastech kukuřice těžila ze srážek, klíčila a vyvíjela se. Celkově jsou podmínky průměrné až optimální. Ve střední Itálii, jejíž regiony zažívaly podobné počasí jako na severu, se podmínky pro plodiny zlepšily, a to hlavně v Toskánsku, Umbrii a v Marchi, kde se zvýšila akumulace biomasy, i přesto, že srážkové úhrny byly pod průměrem (-50 % od 1. dubna). V jižní Itálii čelily hlavní oblasti produkující pšenici (Sicílie a Puglia) složité situaci, ale dobře rozložené srážky (-50 % ve srovnání s dlouhodobým průměrem) a průměrné teploty poskytly plodinám příznivější podmínky na začátku vývojové fáze plnění zrna.

Litva

Zájmové období bylo v porovnání s průměrem chladnější. Často se vyskytovaly noční mrazy. Dešťové srážky se soustředily hlavně během prvních 2 dubnových týdnů. Jejich úhrn se pohyboval kolem průměru a nadprůměru. Kumulativní globální radiace se blížila průměru. Ozimy jsou obecně v dobrém stavu, i když mírně zpožděné. Setí postupovalo dobře. První zaseté jarní plodiny vzešly adekvátně. Prognóza výnosů ozimých plodin zůstává blízko nebo mírně nad pětiletým průměrem. Prognózy jarních plodin stále vycházejí z historických trendů.

Lucembursko

Data nejsou dostupná.

Maďarsko

Po velmi suché zimě se během zájmového období srážkový úhrn přiblížil průměru (od Nyugat-Dunántúl po Észak Magyarországra), přičemž srážky byly dobře rozloženy v čase. Na jihu (Dél-Dunántúl) se však srážkový deficit nahromaděný od začátku března pohyboval pouze mezi 25 % a 50 % dlouhodobého průměru. Stejně jako ve většině střední Evropy byly dubnové teploty nižší. Od 5. května následoval prudký nárůst. Začátek sezóny pro ozimy byl kvůli suchým (březen) a chladnějším podmínkám (duben) zpožděn. Dubnové srážky byly zásadní pro zachování výnosového potenciálu ozimých plodin. V Dél-Dunántúlu, kde spadlo málo srážek, začaly suché podmínky ovlivňovat ozimé obiloviny ve fázi květu. Rychle stoupající teploty na začátku května, v ostrém kontrastu s chladným dubnem, mohly nepříznivě urychlit fázi květu. Začátek sezóny letních plodin byl na většině území země (kromě jihu) pozitivní. Těžil z pravidelných dubnových srážek, které udržely dobrou úroveň půdní vlhkosti. Prognózy výnosů jsou pro ozimé plodiny mírně zvýšeny a pro letní a jarní plodiny udržovány na trendové úrovni.

Moldávie

Data nejsou dostupná.

Německo

Akumulace teplot se během zájmového období blížila normálu s relativně vysokými teplotami na začátku druhé dubnové dekády a května. Období mezi tím bylo charakterizováno nižšími teplotami, které zpomalovaly vývoj plodin i vzházení jarních plodin. Vyskytly se pozdní mrazy. Dopad na ozimé plodiny byl však velmi omezený. Nedávné zvýšení teploty (s maximy blízkými 30 °C) urychlilo vývoj plodin, který je nyní mírně pokročilý. Zvýšenou potřebu vody, která souvisí s vyššími teplotami a nárůstem biomasy, je již obtížné uspokojit, a to hlavně ve východním Německu, kde bylo během zájmového období zaznamenáno někdy jen 20 mm srážek. Přestože ve zbývajících částech země byly srážkové úhrny vyšší, sušší zóny se začínají projevovat také v západním Severním Porýní-Vestfálsku, Porýní-Pfalz a Sársku.

Nizozemsko

Po studeném a vlhkém začátku dubna bylo zájmové období suché s průměrnými denními teplotami blízcími se průměru. Mrazy byly vzácné. První polovina května byla teplejší než obvykle. Nejvyšší teploty dosáhly 15. května až 28 °C. Úroveň slunečního svitu byla nadprůměrná. Celkově byly teploty a přebytek radiace příznivé pro ozimy. Na většině území je vývoj listové plochy a akumulace biomasy nadprůměrný. Vývoj plodin mírně pokročil; ozimá pšenice se blíží ke konci vegetativního růstu. Obsah vody v půdě je však pro tuto roční dobu výjimečně nízký. V oblastech s písčivými půdami a nízkou hladinou podzemní vody již začal vodní stres omezovat růst. Byla zavedena omezení používání vody pro zavlažování. Prognózy výnosů ozimých plodin se drží v blízkosti historických trendů. Vysoké (dokonce i velmi vysoké) výnosy jsou stále možné, ale v nadcházejících 7 až 10 dnech by bylo zapotřebí vydatných srážek, aby se udržel růst a zabránilo se negativním dopadům v období fáze kvetení. Povětrnostní podmínky byly příznivé i pro výsev letních plodin, který je prakticky dokončen. Mnoho zemědělců použilo zavlažování pro přípravu seťového lůžka a pro usnadnění klíčení a vzházení. Prognózy výnosů pro letní plodiny stále odpovídají historickým trendům.

Polsko

Duben byl chladnější než obvykle, hlavně v první polovině, kdy noční teploty klesaly pod 0°C. Po chladnějším začátku května teploty stoupaly. Ke konci zájmového období oscilovaly kolem průměru, přičemž teplotní maxima často přesahovala 20 °C. Dubnové srážky, s nadprůměrnými úhrny v částech jihozápadních a východních regionů a podprůměrnými hodnotami v severních Zachodniopomorskie, Pomorskie a Warminsko-Mazurskie regionech, byly v celé zemi proměnlivé. V první polovině května byly srážky výrazně podprůměrné, což mělo v kombinaci s teplým počasím za následek nízkou vlhkost půdy (zejména v severozápadních a centrálních oblastech). Kumulovaná globální radiace byla mírně podprůměrná. Vývoj a akumulace biomasy ozimých a jarních plodin, opožděné po chladném jaru, nabraly znovu rychlost s nástupem vyšších květnových teplot. Nyní se pohybují kolem sezónních průměrných hodnot. Zásoby půdní vláhy se během zájmového období neustále snižovaly. Nyní jsou výrazně pod průměrem. To by mohlo mít negativní dopad na vegetativní růst ozimých obilnin a dále snižovat jejich výnosový potenciál. Setí kukuřice začalo, s mírným zpožděním kvůli chladnému dubnu, až v poslední dubnové dekádě. Setí cukrové řepy bylo ukončeno koncem dubna. Teplotní podmínky pro časný vývoj letních plodin byly obecně příznivé, nicméně pro dobrý vegetativní vývoj by byl v následujících týdnech velmi potřebný déšť. Prognóza výnosů ozimé pšenice je z důvodu sucha oproti minulému měsíci mírně snížena.

Rakousko

V dubnu se teploty dynamicky měnily z podprůměrných na nadprůměrné, ale obecně byl měsíc chladnější než obvykle. V první polovině dubna se často vyskytovaly mrazy, pod -3 °C však minimální teploty klesaly pouze v chladném období na začátku měsíce. Po chladnějším začátku května teploty postupně stoupaly k nadprůměrným hodnotám. Na konci zájmového období dosáhla teplotní maxima 28 °C. Ve východním Rakousku se srážkové úhrny pohybovaly kolem průměru až nadprůměrně. Dubnové srážky zlepšily podmínky vlhkosti půdy. Rozvoj a akumulace biomasy ozimých a jarních plodin, opožděné po studeném začátku vegetačního období, se od začátku května znovu zrychlily s vyššími teplotami a na konci zájmového období dosáhly přibližně sezónních průměrů. Oteplení v květnu navíc podpořilo brzký rozvoj jarních plodin a letních plodin. Prognózy výnosů pro ozimy jsou blízko 5letého průměru. V následujících týdnech by však bylo zapotřebí dostatečných srážek.

Rumunsko

Od začátku roku napadlo v Rumunsku málo srážek. V dubnu na většině území převládaly vlhčí podmínky. Na jihu země byly zaznamenány téměř sezónní hodnoty srážkových úhrnů, zatímco ve zbytku země byly mírně nad průměrem (místně až 30 %). Od začátku května však převládaly výrazně sušší podmínky. V hlavních zemědělských oblastech byly srážky v porovnání s průměrem až o 80 % nižší. Po celé jaro (od 1. března) panovaly podprůměrné teploty. V dubnu byly teploty až o 2 °C pod průměrem. O něco teplejší než obvykle byly podmínky pouze v jihovýchodních částech země. To nezměnil ani začátek května, hlavně na východě. Na západní polovině země byly naopak naměřeny mírně vyšší teploty. Celkově chladné jaro sice mělo za následek opožděný vývoj ozimů, nicméně umožnilo plodinám vstoupit do kritických fází, jakými jsou prodlužovací růst a metání, bez jakéhokoli teplotního stresu. V reakci na výše uvedené suboptimální podmínky byla prognóza výnosů ozimých plodin revidována směrem dolů. Přestože ozimé plodiny jsou již negativně ovlivněny deficitem srážek, dešťové srážky jsou stále naléhavě zapotřebí, aby se zabránilo dalšímu vážnému zhoršení výnosového potenciálu. Vlhké podmínky na začátku zájmového období následovaly od konce dubna suché podmínkami, které umožnily urychlení terénních prací, které byly plánovány až na první květnovou dekádu.

Řecko

Data nejsou dostupná.

Slovensko

V dubnu se teploty dynamicky měnily z podprůměrných na nadprůměrné, ale obecně byl měsíc chladnější než obvykle. V první polovině dubna se často vyskytovaly mrazy, pod -3 °C však minimální teploty klesaly pouze v chladném období na začátku měsíce. Po chladnějším začátku května teploty postupně stoupaly k nadprůměrným hodnotám. Na konci zájmového období dosáhla teplotní maxima 28 °C. Srážkové úhrny zůstaly na východním Slovensku

podprůměrné. Naproti tomu na západním Slovensku se srážkové úhrny pohybovaly kolem průměru až nadprůměrně. Rozvoj a akumulace biomasy ozimých a jarních plodin, opožděné po studeném začátku vegetačního období, se od začátku května znovu zrychlily s vyššími teplotami a na konci zájmového období dosáhly přibližně sezónních průměrů. Oteplení v květnu navíc podpořilo brzký rozvoj jarních plodin a letních plodin. Prognózy výnosů pro ozimy jsou blízko 5letého průměru. V následujících týdnech by však bylo zapotřebí dostatečných srážek.

Slovensko

Dubnové teploty byly podprůměrné. Začátkem května se zvýšily. Po velmi suchém březnu se srážky během dubna většinou vrátily k průměrným hodnotám, zatímco první květnové týdny napadlo jen omezené množství úhrnů. Kumulované srážky zůstaly mírně pod průměrem. Globální radiace se blížila průměru. Celkově ozimé plodiny dokončují vegetativní vývoj v poměrně dobrých podmínkách. Nyní se jejich vývoj blíží fenofázi kvetení. Díky dubnovým srážkám se podařil výsev a první vývoj jarních obilovin. Ke konci zájmového období se půdní vlhkost ještě nejevila jako limitující faktor pro růst plodin. Pokud však bude omezený přísun vody přetrvávat, může nedostatek vláhy ovlivnit tvorbu výnosu v nadcházejících týdnech, protože ozimé plodiny brzy vstoupí do své reprodukční fáze. Prognóza zůstává blízko nebo mírně nad 5letým průměrem.

Srbsko

Data nejsou dostupná.

Švýcarsko

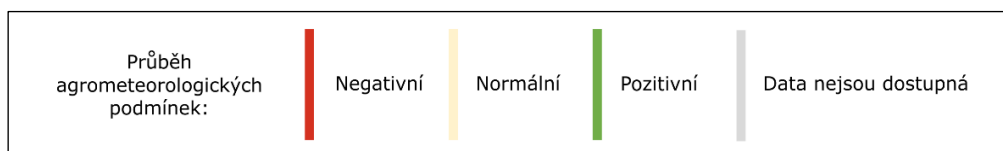
Data nejsou dostupná.

Turecko

Data nejsou dostupná.

Ukrajina

Po celkově sušším únoru a březnu napadlo na většině území Ukrajiny v dubnu nadprůměrné množství srážek. V severních a středních částech země překročily dubnové srážky průměr až o 80 %, což má za následek podstatně lepší vlhkost půdy. Pouze oblasti na jihozápadě (např. jižně od Odesy, Chmelnický, Vinnitsa) zůstaly výrazně sušší než obvykle. V první polovině května převládaly suché podmínky, které ozimy v kritických fázích růstu a vývoje opět vystavovaly riziku nedostatku vody. Teploty jsou od začátku jara podprůměrné. Během zájmového období byly teploty na většině území až o 2 °C pod průměrem. Pouze v oblastech ležících na východě země (např. Charkov) byly zaznamenány nadprůměrné teploty. V důsledku toho je vývoj ozimých plodin celkově stále zpožděn. Pozitivní je, že podprůměrné teploty snížily nároky plodin na vodu a umožnily plodinám růst bez vystavení tepelnému stresu ve fázi odnožování a prodlužování stonků ozimých obilnin. V reakci na výše uvedené podmínky byla prognóza výnosů ozimých plodin revidována mírně dolů, aby zohlednila suboptimální podmínky na jihozápadě. Aby se zabránilo dalšímu zhoršování stavu plodin, jsou zapotřebí příznivější povětrnostní podmínky, zejména srážky na jihu. Probíhá výsev jarních a letních plodin. Výsev jarní pšenice a jarního ječmene je téměř ukončen. Setí slunečnice a kukuřice na zrno se blíží konci.

Zdroj:

Texty vznikají na základě zprávy Evropské komise a JRC (Joint Research Centre)

Texty vznikají díky podpoře mezinárodního projektu DriDanube, který je spolufinancován Evropskou unií (ERDF, IPA)

